

Tėvų ar globėjų informuoto asmens sutikimo forma dėl vaiko dalyvavimo tyrime, versija Nr. 3, data: 2025-11-21

TĖVŲ AR GLOBĖJŲ INFORMUOTO ASMENS SUTIKIMO FORMA DĖL VAIKO DALYVAVIMO TYRIME

Tyrimo pavadinimas: Visuomenės prisitaikymo didinimas ir psichikos sveikatos gerinimas į skaitmenizavimąsi vis labiau įsitraukiančioje popandeminėje Europoje

Protokolo Nr.: 1

Užsakovas: Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Adresas: A. Mickevičiaus g. 9, LT 44307 Kaunas

Tel.: +370 37 327201, Faksas.: +370 37 220733, El. paštas: rektoratas@ismuni.lt

Užsakovo atstovas:

Atsakingi tyrėjai ¹: Julius Burkauskas, Vilma Jakienė, Rasa Jauniškienė, Renata Gaudinskaitė

Tyrimo centro pavadinimas: Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Neuromokslų instituto

Elgesio medicinos laboratorija

Adresas: Vydūno al. 4, Palanga Tel.: +370 460 30011 El. paštas: julius.burkauskas@ismuni.lt

1. Kokia šio dokumento paskirtis?

Šioje formoje pateikiama Jums skirta informacija apie mokslinį tyrimą, aptariamą tyrimo atlikimo priežastys, mokslinio tyrimo procedūros, nauda, rizika, galimi nepatogumai ir kita svarbi informacija. Jei sutiksite, kad Jūsų vaikas dalyvautų tyrime, prašysime Jūsų pasirašyti šią sutikimo formą. Neskubėkite ir atidžiai perskaitykite šį dokumentą. Jei nėra aiškus koks nors žodis ar teiginys, visus iškilusius klausimus galite užduoti tyrėjui ar kitiems tyrimo komandos nariams.

2. Kodėl atliekamas šis tyrimas?

Pagrindinis mokslinio tyrimo tikslas – sumažinti žalingo naudojimosi internetu riziką tarp paauglių Europos mastu ir suprasti, kas ir kodėl šią riziką nulemia. Todėl yra svarbu gauti naujų mokslo žinių apie jaunų žmonių naudojimosi išmaniaisiais telefonais įpročius ir nustatyti, kodėl kai kuriems sunku juo naudotis saugiai. Atlikdami šį tyrimą tyrėjai nori įvertinti šiam tyrimui specialiai sukurtos išmaniojo telefono programėlės „BootstrApp“ prevencines programas, kurių tikslas padėti jauniems žmonėms ugdyti sveikesnius ir saugesnius naudojimosi internetu būdus ir įpročius, bei palaikyti psichologinę gerovę. Taigi nors pagrindinis šio tyrimo tikslas nėra tiesioginė nauda Jūsų vaiko sveikatai, visgi tyrimo pabaigoje Jūsų vaikas gali pastebėti pagerėjusią savijautą ir sveikesnius interneto naudojimo įpročius.

3. Kokie asmenys pasirenkami dalyvauti šiame tyrime? Kviečiame dalyvauti 12-16 metų amžiaus vaikus.

4. Kas atlieka šį tyrimą? Šį mokslinį tyrimą Lietuvoje atlieka Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Neuromokslų instituto Elgesio medicinos laboratorija. Tyrimui vadovauja Hertfordšyro universiteto (Jungtinė Karalystė) mokslininkai kartu su mokslininkais iš kitų 13-os šalių. Tyrimas finansuojamas Europos sąjungos lėšomis, pagal Europos horizonto bendrąją programą (HORIZON) <https://cordis.europa.eu/project/id/101080238>.

¹ Jeigu tyrėjo adresas nesutampa su tyrimo centro adresu – nurodykite abu

5. Tikimybė Jūsų vaikui patekti į skirtingas tiriamųjų grupes ir dalyvavimo šiose grupėse ypatybės. Šiame tyrime dalyvaujantys vaikai nebus suskirstyti į atskiras grupes, tačiau atsitiktinai (lyg metus monetą) per tyrimo programėlę „BootstrApp“ vaikams bus pasiūlyta išbandyti 1 iš 3 skirtingų prevencinių programų, kurios skirtos mažinti probleminį interneto naudojimą.

6. Kiek truks Jūsų vaiko dalyvavimas šiame tyrime?

Jūsų vaiko dalyvavimas tyrime truks 6 mėnesius nuo to momento, kai Jūs ir Jūsų vaikas pasirašys informuoto asmens sutikimo formą ir įsidiegs programėlę „BootstrApp“. Per minimą 6 mėnesių laikotarpį Jūsų vaikas skirs iš viso apie 8 valandas – savo išmaniajame telefone per tyrimo programėlę (-es) pildys klausimynus, atliks užduotis bei išbandys prevencinę programą.

7. Ką reikėtų žinoti apie Jūsų vaiko dalyvavimą papildomame tyrime?

Jūsų vaikas gali būti kviečiamas dalyvauti papildomame tyrime, kuris tęstųsi 28 mėnesius pasibaigus šiam tyrimui. Sutikęs jame dalyvauti, bus kviečiamas atlikti tas pačias užduotis ir (arba) pildyti dalį per šiuos 6 mėnesius pildytų klausimynų (tai užims mažiau laiko nei dabartiniame tyrime). Apie sutikimą dalyvauti papildomame tyrime Jūsų vaiko bus klausiama jau dabar, šio tyrimo pradžioje. Dalyvavimas yra savanoriškas. Atsisakyti dalyvauti bet kuriame šio arba papildomo tyrimo etape bus galima bet kada. Visgi jei dabar Jūsų vaikas dalyvauti papildomame tyrime nesutiks, vėliau prisijungti nebegalės. Papildomas tyrimas vyks tik tuo atveju, jei tyrėjų komanda gaus papildomą finansavimą.

8. Kokiose šalyse vykdomas šis tyrimas?

Tyrimas atliekamas 9-iose Europos šalyse (Lietuvoje, Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Nyderlanduose, Portugalijoje, Ispanijoje ir Šveicarijoje).

9. Kiek tiriamųjų dalyvaus šiame tyrime?

Šiame tyrime dalyvaus 800 vaikų Lietuvoje, bendrai visose šalyse – 7200. Tikimės, kad šiame tyrime per trejų metų laikotarpį visose minėtose šalyse dalyvaus apie 12000 vaikų.

10. Ką Jūsų vaikui reikės daryti? Jūsų vaikui sutikus dalyvauti tyrime, prašysime:

- Į Jūsų vaiko išmanųjį telefoną atsisiųsti tyrimo programėlę (-es), kuri (-ios) bus prieinamos adresu: www.internetandme.eu/downloading-the-bootstrap-apps/
- Tyrimo programėlėje (-ėse) atsakinėti į klausimus apie interneto naudojimą, psichikos ir fizinę sveikatą, mąstymą, elgesį tam tikrose situacijose bei atlikti užduotis (vertinančias, pvz., reakcijos greitį į konkrečius signalus). Klausimai ir užduotys bus suskirstytos į 4 blokus, kurių pildymas bendrai užtruks iki 1 valandos, maždaug po 15 minučių 1 blokui).
- Po 2 savaičių nuo tyrimo pradžios, kviesime vaiką išbandyti vieną iš trijų prevencinių programų, skirtų padėti valdyti emocijas, potraukius ir keisti, jei reikia, interneto naudojimo įpročius. Prevencinė programa truks 4 savaites, kad ją išbandytų, Jūsų vaikas užtruks apie 1 valandą. Taip pat 3 kartus per savaitę (4 savaites iš eilės) Jūsų vaiką kviesime įvertinti savo nuotaiką.
- Po šios 4 savaites trukusios prevencinės programos, Jūsų vaiką pakviesime programėlėje dar kartą atsakyti į jau anksčiau užduotus klausimus ir atlikti tas pačias užduotis (4 blokai po 15 min.) kaip ir tyrimo pradžioje.
- Po 3 mėnesių prašysime programėlėje (-ėse) dar kartą atsakyti į tuos pačius klausimus ir atlikti tas pačias užduotis, kad galėtume įvertinti prevencinės programos efektyvumą.

11. Ar dalyvavimas tyrime Jūsų vaikui bus naudingas? Kokios naudos gali tikėtis Jūsų vaikas dalyvaudamas šiame tyrime?

Pasibaigus 6 mėn. trukmės tyrimui Jūsų vaikui pateiksime atsiliepinimą apie jo veiklą internete, įskaitant išmaniojo telefono naudojimo laiką, programėlių naudojimą ir kai kuriuos klausimynų rezultatus, jei vaikas to norės. Tyrimo pabaigoje Jūsų vaikas gali pastebėti pagerėjusią savijautą ir sveikesnius interneto naudojimo įpročius. Dalyvaujant šiame tyrime Jūsų vaikas gali ir nepajausti naudos savo sveikatai, tačiau prisidės prie mokslinių atradimų. Tyrimo pabaigoje, atlikęs visas užduotis ir užpildęs visus

klausimynus, Jūsų vaikas gaus dalyvio pažymėjimą. Už pastangas dalyvaujant tyrime ir paskirtą laiką Jūsų vaikas gali gauti 10 eurų vertės elektroninį „Gera dovana“ dovanų kuponą. Jūsų vaikas, dalyvaudamas šiame unikaliame tarptautiniame tyrime, padedančiame stiprinti jaunų žmonių psichologinę gerovę, prisidės prie jaunimo psichikos sveikatos gerovės programų kūrimo Europoje ir už jos ribų.

12. Kokia rizika ar nepatogumai siejasi su dalyvavimu šiame tyrime?

Mes tikime, kad klausimai nebus nemalonūs, tačiau suprantame, kad kartais gali būti sunku atsakinėti apie asmeninius dalykus, tokius kaip psichikos sveikata. Jei Jūsų vaikas, dalyvaudamas tyrime, pasijus prastai, „BootstrApp“ programėlės meniu juostoje „Pagalba“, pažymėtoje simboliu „🔗“, spustelėjęs „Psichikos sveikata“, ras nuorodą su pagalbos telefonų numeriais (Vaikų linija ir Jaunimo linija).

13. Kokias pasirinkimo galimybes turės Jūsų vaikas, jeigu nesutiks dalyvauti šiame tyrime arba atšauks sutikimą jame dalyvauti?

Jūsų vaikas neprivalo dalyvauti tyrime, jei nenori. Tyrime Jūsų vaikas dalyvauja savanoriškai, todėl vaikas turi teisę atsisakyti, o pradėjęs dalyvauti – bet kada gali iš tyrimo pasitraukti. Jei ir Jūs nenorėsite, kad Jūsų vaikas dalyvautų tyrime, galėsite tai nurodyti Informuoto sutikimo formoje ir grąžinti ją mums. Taip mes sužinosime Jūsų sprendimą, kad dar kartą Jūsų nebetrukdytume.

14. Ar Jūsų vaikas galės nutraukti dalyvavimą tyrime?

Jei Jūsų vaikas nuspręs pasitraukti iš tyrimo jam nepasibaigus, tai galės padaryti nenurodydamas jokios priežasties. Jūsų vaikas savo dalyvavimą tyrime gali atšaukti bet kuriuo metu, apsilankęs programėlės „BootstrApp“ meniu juostoje „Nustatymai“, pažymėtoje simboliu „⚙️“, spustelint „Atšaukti dalyvavimą“. Norėtume atkreipti dėmesį, kad iki Jūsų vaiko sutikimo dalyvauti tyrime atšaukimo surinkti duomenys nebus sunaikinti, jie bus saugomi ir sunaikinti kartu su kitais tyrimo duomenimis, praėjus 10-čiai metų po tyrimo pabaigos.

15. Jūsų vaiko dalyvavimo tyrime nutraukimo tyrėjų iniciatyva aplinkybės ir kriterijai.

Netaikoma.

16. Ar Jūsų vaikas dalyvaudamas šiame tyrime patirs kokių nors išlaidų? Ne.

17. Ar Jūsų vaiko asmens duomenys bus konfidencialūs?

Jūsų vaiko anonimiškumas bus apsaugotas. Visa su Jūsų vaiku susijusi informacija, gauta vykdant šį tyrimą, bus laikoma konfidencialia, koduojama ir įforminama anonimiškai kompiuterinėje laikmenoje. Asmens duomenys, leidžiantys identifikuoti Jūsų vaiko tapatybę (vardas, pavardė, klasė), tyrimo programėlėje renkami nebus. Jūsų vaiko asmens duomenys bus renkami tik popierinėje Informuoto asmens sutikimo formoje.

Siekiant apsaugoti duomenų konfidencialumą, Jūsų vaikui sutikus dalyvauti tyrime bus suteiktas identifikacijos kodas (dalyvio ID), kurį automatiškai sugeneruos programėlė pradėjus dalyvavimą tyrime. Darbo kompiuteriai, kuriuose saugomi elektroniniai tyrimo dokumentai ir anoniminiai duomenys, apsaugoti slaptažodžiu. Prisijungimo slaptažodžius, kurie atnaujinami kas 3 mėnesius, žino tik tyrėjai. Informuoto asmens sutikimo formos saugomos tyrimo centro rakinamoje spintoje, kurios raktą turi tik tyrėjai.

Jei Jūs ir Jūsų vaikas sutiksite dalyvauti šiame tyrime, tyrėjai analizuos tik anoniminius (tai yra iš pateiktos informacijos nebegalima nustatyti asmens tapatybės) Jūsų vaiko duomenis, gautus iš tyrimo programėlės (pildant klausimynus, atliekant užduotis bei naudojant išmaniųjų telefonų jutiklių pateikiamus duomenis). Visa informacija, siunčiama iš programėlės į kompiuterines sistemas (serverius), bus užšifruota.

Informuoto asmens sutikimo formoje gauta informacija, leidžianti nustatyti asmens tapatybę, yra konfidenciali ir gali būti teikiama tik Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, Lietuvos Respublikos

pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

Duomenų valdytojas yra Liubeko universitetas (Vokietija) juridinio asmens kodas: H 0001115, adresas: Ratzeburger Allee 160, 23562 Lübeck, Germany, kartu su Hertfordšyro universitetu (Jungtinė Karalystė) juridinio asmens kodas: 10007147, adresas: Hatfield AL10 9AB, United Kingdom.

18. Kas ir koku tikslu galės susipažinti su Jūsų vaiko asmens duomenimis?

Tyrimo užsakovas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas) tyrimo metu tvarkys Jūsų vaiko asmens duomenis tik tyrimo tikslais. Visi Jūsų vaiko duomenys, įskaitant informaciją apie savijautą, naudojimosi internetu įpročius, apie fizinę ir psichikos sveikatą, kuri bus gauta iš programėlės Jūsų vaikui užpildžius klausimynus ir atlikus užduotis, bus anonimizuoti. Prieigą prie anoniminių duomenų turės tik paskirti mokslininkai iš mūsų tyrimo komandos. Jokios trečiųjų šalių programos negali pasiekti duomenų tyrimo programėlėje. Pasirašydami šią formą sutinkate, kad tyrimo užsakovas galės susipažinti su visa šio tyrimo tikslais surinkta informacija. Visi asmenys, turintys prieigą prie šių duomenų, privalo laikytis konfidencialumo pagal nacionalinius duomenų apsaugos teisės aktus ir Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą.

19. Kiek laiko bus saugomi tyrimo metu surinkti duomenys ir kas už tai bus atsakingas?

Tyrimo metu surinkti duomenys bus saugomi 10 metų pasibaigus tyrimui. Tiek laiko saugoti duomenis įpareigoja užsakovo nustatyta tvarka, remiantis BDAR reikalavimais, siekiant užtikrinti duomenų kokybę ir kontrolę. Vėliau Jūsų vaiko duomenys bus sunaikinti tyrimo centro nustatyta tvarka. Tyrimo metu surinkti duomenys bus saugomi saugiuose Europos serveriuose. Už dokumentų saugojimą tyrimo centre bus atsakingas tyrimo užsakovas kartu su pagrindiniu tyrėju.

20. Kas įvertino šį tyrimą? Į ką kreiptis, jeigu iškiltų klausimų?

Dėl savo vaiko kaip tyrimo dalyvio teisių galite kreiptis į leidimą atlikti šį tyrimą išdavusį Kauno regioninį biomedicininį tyrimų etikos komitetą (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Mickevičiaus g. 9, LT-44307, Kaunas, tel. (8-37) 326889, el. paštas: kaunorbtek@lsmuni.lt).

Jeigu turite klausimų dėl Jūsų vaiko duomenų tvarkymo, kreipkitės į tyrėją. Tyrėjas Jūsų paklausimą gali perduoti asmeniui, atsakingam už asmens duomenų apsaugą (duomenų apsaugos pareigūnui).

Šį tyrimą atliekančių institucijų duomenų apsaugos pareigūnų kontaktai:

Tyrimo užsakovo duomenų apsaugos pareigūnas: telefono numeris: +37037260122, el. pašto adresas: Jurate.Jureviciute@lsmu.lt, darbo vietos adresas: Mickevičiaus g. 9, LT-44307, Kaunas. Jūs turite teisę pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Skundą galite pateikti paštu (adresu: L. Sapiegos g. 17, 10312 Vilnius) arba naudodamiesi Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos elektroninių paslaugų sistema: [/go.php/lit/Prisijungti/37L](https://go.php/lit/Prisijungti/37L). Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos kontaktinis telefono numeris (8-5) 212 7532, el. paštas: ada@ada.lt.

21. Kita svarbi informacija, kuri gali turėti įtakos Jūsų apsisprendimui dėl vaiko dalyvavimo tyrime.

Galbūt žinote, kad tam tikrą informaciją išmanieji telefonai automatiškai renka kiekvieną dieną, angliškai tai vadinama „*Mobile Sensing*“. Šis terminas apibūdina išmaniųjų telefonų jutiklių pateikiamus duomenis. Siekdami įvertinti skaitmeninius probleminio interneto naudojimo rodiklius, dalį tokių duomenų vertinsime ir mes. Tyrėjų komanda neturės prieigos prie programėlių turinio, pranešimų ar skambučių. Visi duomenys yra užšifruojami ir anonimizuojami prieš siunčiant į saugius Europos serverius. Išsami informacija apie tai, kokie išmaniųjų telefonų jutiklių duomenys bus renkami, pateikta šioje nuorodoje: www.internetandme.eu/mobile-sensing/

TĖVŲ AR GLOBĖJŲ SUTIKIMAS DĖL VAIKO DALYVAVIMO TYRIME

Aš perskaičiau šią Informuoto asmens sutikimo formą ir supratau man pateiktą informaciją.

Man buvo suteikta galimybė užduoti klausimus ir gavau mane tenkinančius atsakymus.

Supratau, kad mano vaikas gali bet kada pasitraukti iš tyrimo, nenurodydamas priežasčių.

Supratau, kad mano vaikas, norėdamas atšaukti sutikimą dalyvauti tyrime, gali tai padaryti programėlės „BootstrApp“ meniu juostoje „Nustatymai“, pažymėtoje simboliu „?“ spustelėjus „Atšaukti dalyvavimą“.

Patvirtinu, kad turėjau užtektinai laiko apsvarstyti man suteiktą informaciją apie tyrimą.

Supratau, kad mano vaiko dalyvavimas šiame tyrime yra savanoriškas.

Patvirtinu, kad sutikimą dėl vaiko dalyvavimo šiame tyrime duodu laisva valia.

Leidžiu naudoti asmens duomenis ta apimtimi ir būdu, kaip nurodyta Informuoto asmens sutikimo formoje.

Patvirtinu, kad gavau Informuoto asmens sutikimo formos egzempliorių, pasirašytą tyrėjo / kito jo įgalioto tyrimą atliekančio asmens.

Jeigu sutinkate su pateiktais teiginiais, pažymėkite (✓). Jeigu nesutinkate, žymėti nieko nereikia.

- ☐ Aš sutinku, kad mano vaikas dalyvautų šiame 6 mėn. trukmės tyrime.
- ☐ Aš sutinku, kad mano vaikas dalyvautų papildomame tyrime*, jeigu bus gautas papildomas finansavimas.
- ☐ Aš sutinku, kad mano vaikas būtų kviečiamas dalyvauti būsimuose tyrimuose per „BootstrApp“ programėlę.

* informacija apie papildomą tyrimą pateikta 7 punkte.

Tėvai ar globėjai (ar kiti sutikimą turintys teisę duoti asmenys)

vardas	pavardė	atstovavimo pagrindas	parašas	pasirašymo data	pasirašymo laikas
vardas	pavardė	atstovavimo pagrindas	parašas	pasirašymo data	pasirašymo laikas

Patvirtinu, kad suteikiau informaciją apie tyrimą aukščiau nurodytam asmeniui.

Patvirtinu, kad tėvams ar globėjams (ar kitiems sutikimą duoti turintiems teisę asmenims) buvo skirta pakankamai laiko apsispręsti dėl vaiko dalyvavimo tyrime, atsižvelgiant į tyrimo pobūdį, taip pat įvertinus kitas aplinkybes, galinčias daryti įtaką priimamam sprendimui. Aš skatinau tėvus ar globėjus (ar kitus sutikimą turinčius teisę duoti asmenis) užduoti klausimus ir į juos atsakiau.

Tyrėjas ar kitas jo įgaliotą tyrimą atliekantis asmuo

vardas	pavardė	pareigos tyrime	parašas	pasirašymo data	pasirašymo laikas
--------	---------	-----------------	---------	-----------------	-------------------